

Roman Fjodorovič Ungern von Sternberg

První úlohou potápěče je vyzvedávat ze dna zapomenutí. Nedávno při tom jeden z nás odkryl tento zasutý skvost.

Když v roce 1920 v Irkutsku byl zastřelen vrchní velitel sibiřských bílých Rusů admirál Kolčak, zbytky bělogvardějského vojska roztříštily se na množství skupin, z nichž některé definitivně se rozpadly v Mandžusku a v Mongolsku, zatím co jiné oddíly, seskupivše se okolo energického velitele nebo houževnatého atamana, pokračovaly v boji a táhly k dalším podnikům a dobrodružstvím. Z oddílů **atamana Semjonova** vynořila se mimořádná postava jednoho z jeho náměstků, Ungern-Sternberg, „baron“, jak ho nazývali jeho kozáci,

V lednu 1921 baron Ungern-Sternberg objeví se neočekávaně v Urze. Je v čele malého vojska, skládajícího se ze čtyř tisíc kozáků a dvou tisíc jiných vojáků: Číňanů, Mongolů, Tatarů a Tibeťanů, sesbíraných na okraji Sibíře. Dne 3. února baron po úspěšné bitvě s rusko-čínskou posádkou v Urze [dnešní Ulánbátar – Rudý bohatýr], jež počtem byla daleko silnější, zmocní se města a oslaví vítězství úplným vyloupením mongolského hlavního města. Byl to masakr ve velkém stylu, při němž zahynulo dva tisíce Číňanů, bolševických Rusů a Židů. Loupení a vraždění v Urze obnovilo v Sibíři po staletích opět barbarské hody neúprosných hord Džingischánových a Tamerlanových!

Baron Ungern-Sternberg byl neurčitého původu [autor knihy **Modrá krev** ujišťuje, že s „našimi“ Sternberky neměl nic do činění, jeden z nich měl dokonce Mongoly odrazit kdysi u Hosteina-Hostýna] a pocházel z Pobaltí. Pravděpodobně baronem nebyl, byl však důstojníkem ruského carského loďstva a býval úředníkem ruské konzulární správy. Byla to zvláštní postava dobrodruha bez skrupulí, s velikou ctižádostí, krutého, statečného, geniálního, megalomana, který měl záchvaty šlechtnosti a jehož činy krutostí svou vyvolávaly hrůzu.

Měl ve svých žilách krev maďarskou, německou a skandinávskou a prohlašoval se za potomka Attilových Hunů. Na Mongoly a Tatary ve svém vojsku měl vliv nesmírný. Mluvil čínsky, mongolsky, tatarsky, rusky, německy, finsky, švédsky, česky [sic] a maďarsky. Měl v sobě jakousi přímo mystickou krutost. Zabíjel nikoli pro rozkoš ze zabíjení, nýbrž proto, že krutost považoval za „nevyhnutelného činitele“ v neúprosném zápase, který zahájil proti **bolševismu**. Jeho krutost byla chladná, rozumová, a jak říkal, byla diktována vyššími důvody

rázu mravního a ideologického. Považoval se za jakéhosi archanděla, jehož Bůh pověřil [vzpomeňme na vizi „kapitánovu“, **Codreanovu!**] bojem proti tisícíhlavé hydře bolševismu. Bylo nutno neúprosně zdrtit co nejvíce hlav.

Přestoupiv k buddhismu střídal boje, náhlé pochody, státní převraty a strašné masakry s četbou posvátných buddhistických textů [„Zemřít v boji je lepší, nežli žít jako poražený,“ Sutta-Nipata 3.2.16, Buddhův výrok citovaný J. Evolou]. Aby pronikl přímo k pramenům velikých indických Mistrů, pustil se do studia sanskrtu. V době revoluce – prohlašoval strašlivý baron – je třeba zamknouti zámek své duše, umrtviti cit, umlčet rozum. Všechno to nutno nahraditi brutální silou a řešení nových problémů nutno svěřiti pistoli. Jiným z jeho axiomat bylo, zabíjením vše zjednodušovati.

Jeho kozáci se ho bojí, avšak zbožňují ho, poněvadž zná každého z nich jménem, zastavuje se k rozhovoru s nimi, poněvadž je vždy na prvním místě, v první bojové linii, kde boj je nejprudší a hrozí největší nebezpečí. Jsa chráněn jakousi přímo legendární nezranitelností, zůstává vždy bez škrábnutí, zatím co okolo něho lidé padají po tuctech. Jednou zůstal samojediný bez zranění ve skupině asi padesáti vojáků, kteří všichni byli skoseni. Jezdil na nejdivočejších koních, jež pouze on dovedl ovládnouti. Jednou z jeho zábav v plném boji bylo to, že akrobaticky v plném cvalu zbavil se pod sebou sedla a pak bez sedla srážel šavlí nepřátelské jezdce z jejich do krve ostruhami bodaných a potem se kouřících koní.

Žil sám, stranou svým nejbližších spolupracovníků, a často po celé hodiny se uzavíral ve chmurném mlčení, neodpovídaje vůbec na dotazy ani na informace svých důstojníků. Za hodinu nebo dvě potom náhle dával odpovědi na otázky, jež dříve zůstaly bez odpovědi, anebo udílel rozkaz, vyplývající z informací, jež nedlouho před tím, jak se zdálo, poslouchal jen rozřítě. Žil samotářsky v doprovodu obrovského šilhavého Tatara, ustavičně obklopen smečkou ovčáckých psů a dog. Jednoho dne, když dal se pohnouti úpěnlivými prosbami jedné matky a daroval jednomu zajatci život, vrátil se náhle a z bezprostřední blízkosti z pistole zastřelil ubohou stařenu, která se provinila tím, že ho přiměla k soucitu. Když se ho jeho náměstek tázal, zda má dát popraviti i jejího syna, odpověděl chladně: „Baron Ungern-Sternberg dodržíže vždy své slovo! Zajatec je svoboden!“

Byla v něm neuvěřitelná směsice dobrých citů i zlých instinktů, železné logiky i nerozvážných impulsů. Žen v zásadě nenáviděl a po celé měsíce se jim vůbec nepřiblížil. Pak najednou po jeden nebo dva týdny byl zachvácen jakousi krizí smyslnosti, a jeho Tatar musil běhati po zajateckých táborech a vybírat ženy a dívky pro svého nenasytého pána [Venušina askeze?], pro nějž smyslný požitek nebyl úplný, nebyl-li opeřen násilím.

Zmocniv se Urgy, pojal velkolepý plán sjednotiti všechny mongolské národy a vytvořiti z nich autonomní, **aristokratický, buddhistický, válečný**, protijaponský velký asijský stát mezi Ruskem a Čínou. Tento stát měl sdružit pod jedinou vlajkou Mongoly, Tatary, Burjaty, Tibeňany, Kalmyky, Kirgize a kozáky, při čemž jednotlivé národy měly zůstat rozděleny na kmeny v kočovném stavu. Jednotlivé kmeny měly si vyměňovat ženy, aby bylo možno rychle dospěti k vytvoření rasy jednotné, nepřemožitelné, jak sám říkával, **bojovné, nábožné, ukrutné, plodné a vysoce mravné**.

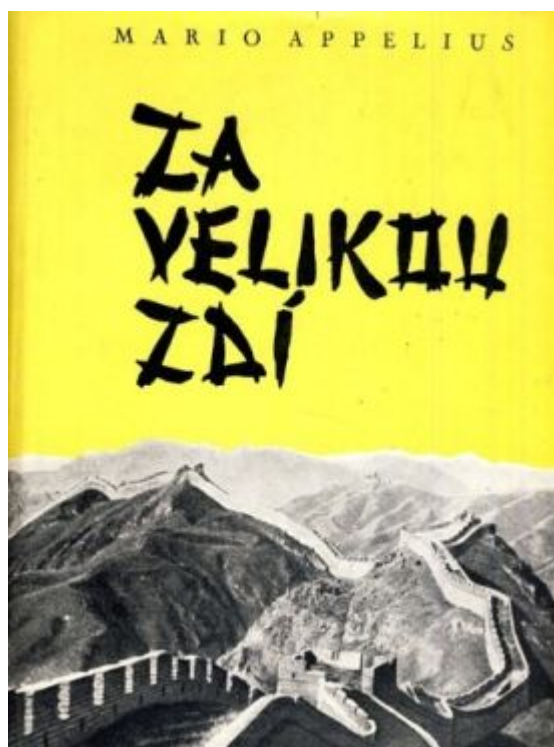

Osobně žil baron skromně a velmi prostě. Svým kozákům dovoloval plenit kraje a domy přemožených, sám však s opovržením odmítal pro sebe každý, byť nepatrný předmět, pocházející z kořisti. Byl shovívavý vůči celé řadě poklesků, avšak stával se nemilosrdným, jakmile šlo o disciplínu jeho vojáků, anebo o něco, co překáželo protibolševickému boji. V Urze zavedl vládu teroru. Všichni rudí, kteří upadli do jeho rukou, byli bez milosti popraveni. Stejný osud stihl Židy, jež baron nazýval „sloupy bolševismu“.

Jsa přesvědčeným monarchistou, viděl v dynastiích přirozenou hradbu proti revoluci. Přisvojil si mongolský trůn, avšak na trůně ruském hodlal restaurovat Romanovce a na trůně pekingském mandžuské císaře. Často trávil bezesné noci přípravou gigantických válečných plánů, jež měly za cíl obnovení toho či onoho asijského trůnu. Mezi jeho papíry byl nalezen obširný raport o Rusku, adresovaný velkoknížeti Michalovi, bratru cara Mikuláše. V tomto raportu baron se obracel k velkoknížeti jako k budoucímu ruskému carovi a navrhoval mu obranný a útočný spolek mezi císařstvím ruským, císařstvím mongolsko-mandžurským a císařstvím čínským. Tato tři císařství měla vytvořit blok 600 milionů lidí, který by v Asii a Evropě stál na stráži a chránil lidskou civilizaci „proti korumpovanému a otrávenému Západu“.

Byl zvolen Mongoly „princem první třídy“, položil základy mongolského státu, který byl jeho koncepcí. Jeho bezprostředními spolupracovníky byli bankéř Witte, jistý Lavrov, bývalý to vysoký carský úředník, a baron Tiefenhausen, bývalý guvernér města Jekatěrinburgu. Na základě svého plánu dvojí restaurace dynastie Mandžu v Pekingu a dynastie Romanovců v Petrohradě ujedná dohodu o dobrém sousedství s mocným mandžurským diktátorem Čangolinem, uzavře přátelství s vládcem Pekingu generálem Tsao-Kunem, udržuje živou politickou korespondenci s hlavními vojenskými čínskými veliteli a volá bílé Rusy, aby se připojili ke „křížové výpravě“ proti bolševismu.

Zatím shromáždil armádu asi dvaceti tisíc mužů, složenou z Rusů, Mongolů, Tatarů a Číňanů a s nimi pak 21. května odtáhl do Zabajkalska. Před odchodem z Urgy vydá ke všem ostatním velitelům bílých oddílů na Sibiři energické svolání, v němž každé skupině určuje cíl, jehož je nutno dosáhnouti. Atamanu Semjonovu svěřuje úkol zničit rudé oddíly v kraji kolem Vladivostoku a Chabarovsku a dávat pozor na Japonce. Jiným kozáckým skupinám nařizuje pochodovat velkými pochody k Jeniseji a vniknouti do západní Sibiře. Svolání končí výzvou k bílým Rusům, aby bez milosti popravovali všechny bolševické předáky, komunisty a Židy, kteří upadnou do jejich rukou, a aby vyhladili i jejich rodiny s dětmi.

Mario Appelius, Za velikou zdí

Útočný plán baronův byl dobře vypracován a kdyby byl býval proveden, byl by býval patrně bolševismus na Sibiři potřen. V tom případě by vznikla dvě Ruska: Rudé Rusko na západě a bílé Rusko na východě. Oba tyto státy byly by po dlouhou dobu bývaly zaměstnány vzájemným bojem a byly by ponechaly ostatní svět v klidu. Avšak ostatní ruští velitelé, žárlíce na barona, se nehnuli. Nedostatek svornosti byl velikou zhoubnou nemocí bílého Ruska a hlavní příčinou jeho ztroskotání. Pokud jde o čínské generály, ponořené ve svých vlastních vnitřních bojích, nestarali se naprosto nic o baronovy plány.

Baron tak zůstal proto bolševismu sám! V blízkosti Bajkalského jezera došlo k velké bitvě, v níž hrdinně padlo sedm tisíc kozáků... Za měsíc potom Ungern-Sternberg shromáždil jiných pět tisíc mužů, znovu vpadl do Zabajkalska, obsadil Selenguinsk a porazil postupně rudé oddíly, jež proti němu byly vyslány. Avšak u Trojckosaska [Kjachta], byl obklíčen mnohem většími silami, byl poražen a musil útekem ustoupiti do údolí Edgin Gol. Tam se k němu připojily jiné bílé oddíly, jimž velel generál Rezjukin. Povzbuzeni baronovou houževnatostí, chopili se zbraně opět všichni kozáci na Sibiři a v Mandžursku. Bolševici však jsou teď již silní a dobře organizovaní. Rezjukinovi vojáci ustavičnými porážkami ztrácejí odvahu a chtějí se vrátit do Vladivostoku. Rezjukin odmítá jíti zpět. Po porážce u Jerundinsku tento generál je zabit svými vlastními důstojníky. Bílých Rusů se zmocňuje zmatek. Skoro všichni předáci opouštějí bojiště a se svými lidmi stahují se k pobřeží nebo do Mandžurska, aby tam čekali na lepší časy.

Proti rudým zůstává na frontě pouze neústupný baron, který samojediný pokračuje v boji. Je poražen, ustupuje, avšak znovu útočí jiným směrem. Často je obklíčen, avšak vždy buď z kruhu unikne, při čemž mu pomáhají jeho Mongolové, kteří znají všechny sibiřské cesty, anebo si otevře cestu silou. Jsa sám osobně neúnavný, nutí své vojáky k příliš namáhavým výkonům. Některé švadrony pozbývají všech koní, kteří hynou v důsledku ustavičným přesunů, nařizovaných baronem. Ungern-Sternberg je velmi přísný ke svým podřízeným a trestá smrtí nejmenší poklesky proti kázní. Padesát kozáků, kteří se provinili tím, že za noci se zastavili k odpočinku v lese, ačkoli měli rozkaz obsadit jistou pozici, bylo bez milosti popraveno.

Poznenáhlu kozáci barona opouštějí. Zůstává sám se svými mongolskými oddíly. Potom i

Mongolové se unaví a jejich řady denně se tenčí. Posledních tisíc mužů jedné noci na stepi San-Ciabi zvedne tábor, a baron zůstane úplně sám se svým věrným Tatarem a se svými psy. Ráno je najde rudá hlídka.

Byl zatčen a předveden před soud v Novonikolajevsku, baron hrdě odpovídá na dotazy: „Kdo jste?“ táže se ho předseda soudu. „Císař mongolský!“ odpovídá baron. Byl odsouzen k smrti a hodinu po rozsudku zastřelen.

„Byl příliš ukrutný, ale byl to velký Rus,“ konstatuje vypravěč na závěr baronova příběhu.

Mario Appelius, *Za velikou zdí* (Praha: Orbis, 1941) str. 151–156

Dodatek DP

V baronově osobě a jednání je ztělesněna a ožívá již „vzpoua proti modernímu světu“, svět Tradice, jak jej vytuší **Gottfried Benn** v recenzi na stejnojmennou Evolovu knihu: „Z tradičního světa vzhlíží hrozivě temná tvář, ne něco lidsky hřejivého, božsky dobrotivého, ale sfinga!“ Význam odkazu „eurasijce v sedle“ pro Ideu eurasijství, jak se jí ujal (a rozvinul ji) **Alexandr Dugin** je nepodcenitelný. Avšak první o těchto exotických dobrodružstvích podal zprávu na Západ zřejmě již Ferdinand Ossendowski v cestopise *Beasts, Men and Gods* z roku 1922, podle něhož baron po dobytí Urgy 3. února 1921 umožnil bolševiky sesazenému Bogdochánovi, takto žijícímu Buddhovi, návrat na trůn.

Čtenář může jeho a Appeliův text rovněž srovnat s medailonkem „Černý baron“ z Limonovových *Posvátných monster*. V podobném duchu se tamt. nesou též portréty „Konstantin Leontjev: estét“, „Velemir Chlebnikov: světec“ a „Gumiljov: mystický fašista“. Jako dobový „vizuál“ poslouží dobře Pudovkinova Bouře nad Asií (1928), jejíž záběry mají dokumentární hodnotu. Neofilici se naopak mohou podívat po hře Iron Storm s padouchem Ungenbergem. Hudební doprovod: H.E.R.R. nacionálního anarchisty Troye Southgatea s „The Baron of Urga“.

A takto se o „šíleném baronovi“ píše v marxisticko-leninské historiografii:

V době intervence proti sovětskému Rusku se Mongolsko dostalo pod nadvládu Japonců a bělogvardějského barona Ungerna von Sternberga. Masové vraždění a drancování země daly Suche Batorově skupině podnět k vystoupení. V březnu 1921 ustavili pod ochranou Rudé armády v Kjachťě Mongolskou lidově revoluční stranu, zřídili armádu a prozatímní vládu. Vláda za pomoci Rudé armády začala národně osvobozenecký boj... Pátého listopadu 1921 uzavřela sovětská vláda s Mongolskou lidovou republikou, na jejímž území pomohla Rudá armáda zlikvidovat bělogvardějské oddíly barona R. Ungerna (1887–1921).*

Dějiny novověku IV (Praha: Státní pedagogické nakl., 1973), s. 149, 170.

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

* Podle sovětské encyklopedie se Roman Fjodorovič Ungern von Sternberg narodil 10. (či 22.) ledna 1886 na ostrově Dagö, dnes Hiiumaa v Estonsku, a zemřel 15. září v Novonikolajevsku (dnešní Novosibirsk). Podle jednoho západního pramene však přišel na svět ve Štýrském Hradci 29. prosince 1885. Také datum a místo smrti bývají udávány různě, od září po 12. prosinec 1921, od Novosibirsku po Ulanbátar. Nejistota panuje i v samotném jménu a příjmení (Nicolaus Robert n. Nikolaj Roman, von Ungern-Sternberg n. Ungern von Sternberg). O samotném rodu v Německu r. 1884 vyšla celá knížka: *Nachrichten über das Geschlecht Ungern-Sternberg*.

Palčivá otázka na závěr!

„Kozáci napájející koně v Seině,“ dodnes strašák všech francouzských zastupitelů! Titíž přítom bez odporu, ba s pobídkami, přenechávají zemi ašantům a Saracénům. Jak je to možné? Je jim Jih, tedy severní a střední Afrika zeměpisně a kulturně opravdu o tolik bližší než Východ, tzn. „Hunové“ za Rýnem a další „divé kmeny“ ještě daleko za nimi, Čechokrávy počínaje (tak jako cikáni ve středověku Francouzům tvrdili, že přicházejí z Čech, Bohemie, odtud bohémský-cikánský způsob života, Židé utíkající před Hitlerem tvrdili, že pocházejí z Tchecoslovaquie, přičemž ono -vaquie připomínalo Francouzům výslovností „vache“ – kráva) a Mongoly konče?